

Verkiezingsprogramma 2026

D66 Pijnacker-Nootdorp

Inhoudsopgave

Voorwoord Lijsttrekker	3
Terugblik op 2022-2026	4
Onze speerpunten	7
Onderwijs en jeugdzorg	9
Gezondheid, sport en welzijn	13
Wonen	16
Klimaat en energie	20
Groene veilige leefomgeving en dierenwelzijn	22
Cultuur & economie	26
Werk, inkomen, vrijwilligers en mantelzorgers	29
Goed bestuur en financiën	32
Colofon	35

Voorwoord Lijsttrekker

Met veel plezier presenteer ik u het verkiezingsprogramma van D66 Pijnacker-Nootdorp. Dit programma kwam tot stand dankzij de inzet van vele actieve leden én door de waardevolle ideeën van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Hun betrokkenheid en openheid hebben ons scherp gehouden – hiervoor onze hartelijke dank!

Pijnacker-Nootdorp is een fijne plek om te wonen, te ondernemen en op te groeien. D66 vindt het belangrijk dat iedereen zich hier thuis kan voelen en dat we samen bouwen aan een gemeente waar iedereen meetelt en mee kan doen.

Daarom zetten wij in op voldoende betaalbare woningen, zodat starters, gezinnen en senioren in onze gemeente kunnen blijven wonen. We zetten ons in voor onderwijs, cultuur en sportvoorzieningen omdat deze bijdragen aan gelijke kansen en verbinding in de samenleving. Daarnaast staan we voor een groene en veilige leefomgeving, met duurzame mobiliteit, meer groen in de wijken en aandacht voor gezondheid en klimaat.

Een goed programma vraagt om mensen die ermee aan de slag willen. Daarom ben ik trots op het betrokken en enthousiaste team van kandidaat-raadsleden dat klaar staat om zich hiervoor in te zetten. Ieder van hen weet wat er speelt in onze kernen en wijken, wil verantwoordelijkheid nemen en durft vooruit te kijken. Ik verheug me erop om samen met hen de campagne in te gaan.

Ik wens u veel leesplezier en nodig u van harte uit om op 18 maart uw stem te laten horen.

Samen maken we Pijnacker-Nootdorp nog beter. Samen maken we het verschil.

Barend van de Kraats
Lijsttrekker D66 Pijnacker-Nootdorp

Terugblik op 2022-2026

In de afgelopen raadsperiode hebben we ons met zes raadsleden, een buitenraadslid en een wethouder (onderwijs, kinderopvang, sport, natuur en financiën) met ziel en zaligheid ingezet voor onze gemeente. Voordat we ingaan op onze plannen voor de komende periode, blikken we terug op een paar belangrijke onderwerpen waar D66 zich in de afgelopen jaren hard voor heeft gemaakt.

Gezonde en duurzame schoolgebouwen

In de afgelopen jaren hebben we flink geïnvesteerd in kindvriendelijke, duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen (kindcentra). Investeren in goed onderwijs begint immers met goede huisvesting! Onze wethouder Onderwijs en Kinderopvang, Peter Hennevanger, opende nieuwe kindcentra in Pijnacker: Casa, Schatkaart en Beatrix. In Nootdorp is het nieuwe kindcentrum Regenboog bijna klaar.

Woningen voor starters en senioren

In de afgelopen periode is er veel gebouwd in Pijnacker-Nootdorp en zijn nieuwe bouwplannen in gang gezet. De D66-fractie heeft bouwplannen gesteund die inzetten op betaalbaarheid en woningen voor starters en senioren. We vinden het belangrijk dat inwoners - en bij voorkeur ook woningzoekenden - goed worden betrokken bij nieuwbouwplannen en dat de plannen passen in de omgeving. Denk aan de combinatie van Kindcentrum Regenboog en sociale huurwoningen in het Hart van Nootdorp op de plek van de oude brandweerkazerne. Om die reden waren we aanvankelijk kritisch op het nieuwbouwplan in Vrijenban, maar we hebben later ingestemd met een nieuwe visie als basis voor de woningbouwontwikkeling.

Nieuwe sporthal en vernieuwing sportvelden

Bewegen is ontzettend belangrijk. Dat vraagt om goede voorzieningen. Een hoogtepunt was de opening van de gloednieuwe Jan Janssen hal door Jan Janssen zelf, samen met onze wethouder Peter Hennevanger. Maar ook zijn voetbalvelden, hockeyvelden en korfbalvelden vernieuwd. Sporten in de openbare ruimte kan nu nog beter door de plaatsing van openbare sporttoestellen bij onder andere de Dobbepas en in Emerald.

Investeren in cultuur

We zijn trots dat de gemeenteraad heeft gekozen voor de realisatie van het Sociaal Cultureel Centrum in Pijnacker. Daarmee wordt ook een bijdrage geleverd aan de levendigheid en aantrekkingskracht van het centrum. Daarnaast heeft de D66-fractie afgelopen periode dreigende bezuinigingen op cultuur -met volledige steun van de gemeenteraad- vooralsnog af kunnen wenden.

Financiën op orde

De gemeentefinanciën waren de afgelopen periode bij D66 in goede handen. In financieel moeilijke tijden zijn de inkomsten en uitgaven van de gemeente goed onder controle gebleven.

Verantwoordelijkheid nemen bij de asielopvang

In de afgelopen periode was er sprake van de komst van een asielzoekerscentrum in Pijnacker-Noord. D66 was hier voorstander van, omdat we vinden dat we, ook vanwege de Spreidingswet, als gemeente onze verantwoordelijkheid moeten nemen bij de

asielopvang. Het plan voorzag ook in flexwoningen voor onze jongeren en starters. Helaas stemde de gemeenteraad met een krappe meerderheid tegen dit plan.

Communiceren in begrijpelijke taal

Het is belangrijk dat inwoners, ondernemers en andere betrokkenen goed kennis kunnen nemen van de plannen van de gemeente. Dat vraagt om heldere communicatie in duidelijke taal (B1). Onze fractie heeft een initiatief genomen om te zorgen dat de gemeentelijke communicatie (ook de vaak lastige raadsstukken) zo begrijpelijk mogelijk is.

Samenwerken is de essentie

Het bovenstaande lijstje is niet uitputtend. Er zijn ook veel goede dingen gebeurd op gebied van energie, groen, zorg en dierenwelzijn. Zo is samen met lokale boeren en Staatsbosbeheer een weidevogelgebied gemaakt in de Zuidpolder van Delfgauw. Deze en andere punten hebben we natuurlijk niet alleen bereikt. Om iets te bereiken, moet je samenwerken. Dat is voor ons de essentie van goed bestuur. Daarnaast heeft de fractie in de afgelopen jaren veel bezoeken gebracht aan maatschappelijke organisaties, buurtverenigingen en ondernemers. De goede gesprekken die we daar hebben gevoerd geven inzichten en inspiratie om ons werk in de gemeenteraad zo goed mogelijk te doen. Daar gaan we komende periode dan ook zeker mee door!

Onze speerpunten

1. Meer betaalbare woningen

We bouwen door in onder andere Kiem, Oranjepark, de Overgauw en Dwarskade. Starters, senioren en gezinnen krijgen kans op een betaalbaar huis. Ook mensen met een lager inkomen komen beter aan bod. Ook stimuleren we woningdelen en woningen splitsen.

2. Het beste onderwijs

Ieder kind in Pijnacker-Nootdorp verdient een veilige, gezonde en kansrijke start. Schoolgebouwen moeten gezond, duurzaam en multifunctioneel zijn, met ruimte voor jeugdgezondheidszorg, verenigingen en buurtinitiatieven. We doen onderzoek naar de behoefte aan (V)MBO-onderwijs in onze gemeente.

3. Een veilige gemeente voor ons allemaal

Iedereen moet zich veilig en vrij voelen, ongeacht afkomst, geloof, seksuele oriëntatie of uiterlijk. Actieve betrokkenheid bij wijkinrichting, wijkschouwen en samenwerking met politie en handhaving zijn essentieel om de veiligheid overdag en 's nachts te garanderen. We verbeteren fietsroutes en maken de weg naar school veiliger. Scooters en fatbikes die te hard gaan, pakken we aan. Fietsen moet veilig blijven voor iedereen.

4. Groene straten en duurzame wijken

We maken buurten groener, koeler en gezelliger met bomen, parken en schaduw. Inwoners krijgen hulp om hun tuin of dak te vergroenen. Zo maken we samen de wijk mooier én klimaatbestendig.

5. Zorg dichtbij en goed geregeld

Nieuwe wijken krijgen ruimte voor huisartsen en andere zorg. We zetten volop in op gezond leven, want ziekte voorkomen is beter dan genezen. De zorg is toegankelijk: niemand mag verdwalen in regels of wachttijden.

6. Een sterke lokale economie

Lokale ondernemers zorgen voor werk, levendigheid en nieuwe ideeën. D66 wil dat ondernemers de ruimte krijgen om te starten, te groeien en zich aan te passen aan veranderingen. We maken regels eenvoudiger of schaffen ze zelf af.

7. Levendige dorpscentra

De dorpscentra in onze gemeente worden plekken om elkaar te ontmoeten en te ontspannen. Met gezellige terrassen, ruimte voor cultuur en bedrijvigheid. Het Sociaal Cultureel Centrum is een belangrijke impuls voor het centrum van Pijnacker.

8. Duurzame energie voor en door inwoners

D66 wil dat de overgang naar duurzame energie haalbaar en betaalbaar is. We zetten in op zonnepanelen op parkeerplaatsen, buurtbatterijen en energiecoöperaties. Inwoners profiteren mee van de opbrengst.

9. Recreatie dichtbij huis

We blijven investeren in de bereikbaarheid van onze groene gebieden zoals Groenzoom en Buytenhout met speelplekken, trimbanen en hondenvoorzieningen. Iedereen moet kunnen genieten van groen en ontspanning.

10. Verstandig omgaan met geld

We houden de financiën op orde.. Investeren doen we in wat telt: wonen, zorg, onderwijs, groen en cultuur. Zo blijft onze gemeente sociaal én financieel sterk. Als er bezuinigd moet worden, kijken we eerst wat de gemeente zelf efficiënter kan doen voordat we de lasten voor inwoners verhogen.

Onderwijs en jeugdzorg

Ieder kind in Pijnacker-Nootdorp verdient een veilige, gezonde en kansrijke start. D66 wil dat onderwijs, opvang en zorg goed samenwerken, zodat kinderen en jongeren zich optimaal ontwikkelen. We geloven in gelijke kansen, ongeacht afkomst of thuissituatie. Daarom zetten we in op sterke scholen, samenwerking met kinderopvang, goede jeugdzorg en een leven lang leren. Samen bouwen we aan een gemeente waarin elk kind mee doet.

Sterke start voor kinderen tot 12 jaar

Kinderen vormen zich voor een belangrijk deel al op jonge leeftijd. D66 wil daarom toegankelijke kinderopvang, buitenschoolse opvang en naschoolse activiteiten voor alle gezinnen. We zetten in op **integrale kindcentra** (IKC), waar opvang en onderwijs onder één dak samenwerken volgens één pedagogische visie. Zo ontstaat een **veilige plek** waar kinderen zich breed kunnen ontwikkelen.

Schoolgebouwen moeten gezond, duurzaam en multifunctioneel zijn, met ruimte voor jeugdgezondheidszorg, verenigingen en buurtinitiatieven. D66 wil meer **groene schoolpleinen** en schooltuinen. Een IKC is ook een **ontmoetingsplek** voor ouders en een plek waar zorg- en welzijnsprofessionals makkelijk aansluiten. Schoolgebouwen zijn in de avonden en in het weekend vaak dicht. D66 wil schoolgebouwen veelzijdig gebruiken, bijvoorbeeld voor wijkverenigingen, cursussen, debatavonden, mantelzorgbijeenkomsten of spreekuren van wijkteams. Zo wordt de school een centrale plek in de wijk, waar kinderen en gezinnen zich thuis voelen.

Basisonderwijs: rijke schooldag voor iedereen

Een '**rijke' schooldag** biedt kinderen gelijke kansen, ook buiten de les. D66 pleit voor extra aandacht voor sociale veiligheid, leesbevordering en digitale vaardigheden, zoals **online weerbaarheid** en het tegengaan van cyberpesten. Kinderen leren op school niet alleen rekenen en taal, maar ook **burgerschap, samenwerken en omgaan met emoties**. Daarom stimuleren we dat kinderen zich ook kunnen ontwikkelen door muziek, sport en cultuur. Elk kind heeft recht op een **breed aanbod**, ongeacht de thuissituatie. De gemeente werkt hierin samen met scholen, lokale verenigingen en andere organisaties.

Voortgezet onderwijs: kansen in eigen gemeente

De overgang van basisschool naar het voortgezet onderwijs is belangrijk, maar ook **kwetsbaar**. D66 wil dat kinderen zich goed voorbereiden op deze grote stap met goede **voorlichting** welke school het beste bij hen past. D66 wil de mogelijkheid onderzoeken voor een gecombineerde VMBO-school met alle mogelijke leerwegen: basis, kader, gemengd en theoretisch. Zo zorgen we voor meer keuze in onze gemeente

We willen dat jongeren goed geïnformeerd worden over hun vervolgkeuzes. Daarbij is het belangrijk dat scholen samenwerken met ouders, mentoren en decanen. D66 wil ook aandacht voor jongeren die dreigen uit te vallen. Voor hen is maatwerk nodig, zoals alternatieve leertrajecten, leer-werkplekken of begeleiding vanuit het kernteam. We streven ernaar om thuiszitters terug te leiden naar passend onderwijs met gepersonaliseerde plannen, intensieve begeleiding en samenwerking met ouders, scholen en het kernteam. We stellen ons ten doel dat alle jongeren met een **startkwalificatie** de school verlaten, ofwel: een diploma waarmee zij serieus kans maken op werk.

MBO en lokale economie: samen bouwen aan de toekomst

Het Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO) is cruciaal voor onze economie: van verpleegkundige tot installatiemonteur, van kok tot politieagent. D66 wil dat de gemeente **samenwerkt** met het bedrijfsleven en MBO-scholen om tekorten in sectoren zoals zorg en techniek aan te pakken. Jongeren moeten makkelijk een **stage of baan** kunnen vinden in de regio. De gemeente geeft het goede voorbeeld door stages aan te bieden aan MBO-studenten. Praktijk opleidingen (MBO) in onze gemeente kunnen bijdragen aan het oplossen van krapte op de arbeidsmarkt én biedt jongeren perspectief. We doen **onderzoek** naar de behoefte voor MBO praktijk opleidingen binnen onze gemeente.

We willen dat jongeren in het MBO worden **gewaardeerd** en volop kansen krijgen om zich te ontwikkelen. D66 blijft zich inzetten voor samenwerking tussen scholen en lokale ondernemers, zodat opleidingen goed aansluiten op de praktijk. Ook willen we **leerwerkplekken** stimuleren voor bijvoorbeeld jonge alleenstaande ouders, zodat zij economisch zelfstandig kunnen worden.

Volwassenenonderwijs: leren stopt nooit

D66 zet in op een leven lang leren. We willen **laaggeletterdheid aanpakken en digitale vaardigheden versterken**. De gemeente stelt een actieplan op, met steun voor het Taalhuis en taalklassen via MBO's. Lezen is niet alleen leuk, maar ook belangrijk voor persoonlijke ontwikkeling en kansen op werk. De **bibliotheek** is een belangrijke partner om leesvaardigheden te verbeteren en verdient blijvende ondersteuning.

We willen dat volwassenen makkelijk hulp vinden wanneer zij moeite hebben met lezen, schrijven of digitale zaken. De gemeente moet hier actief over communiceren en samenwerken met scholen, bibliotheken en welzijnsorganisaties. De **SWOP-formulierenbrigade** en het **Informatiepunt Digitale Overheid** van Bibliotheek Oostland zijn hiervan uitstekende voorbeelden. Ook willen we dat inwoners kunnen blijven leren over nieuwe technologieën, zoals **kunstmatige intelligentie (AI)**. Zo zorgen we dat iedereen mee kan blijven doen in een snel veranderende samenleving.

Jeugdzorg: snel en dichtbij

We luisteren naar kinderen, jongeren en ouders. Hun ervaringen helpen ons om beleid te verbeteren. We willen dat jeugdzorg niet alleen reageert op problemen, maar ook **preventief** werkt. Door vroeg te signaleren en samen te werken met scholen en wijkteams kunnen we veel leed voorkomen. Maar Jeugdzorg kan niet alles oplossen. D66 wil dat de gemeente investeert in **normaliseren**. We zetten in op hulp dichtbij, laagdrempelig en afgestemd op wat gezinnen echt nodig hebben. Dit doen we volgens het principe: **“één gezin, één plan, één regisseur”** en dus niet veel verschillende hulpverleners die langs elkaar werken. Het kind staat samen met het gezin centraal. We gaan meer **gezinsgericht** werken, waarbij bijvoorbeeld de woningcorporatie, schuldhulpverlening, gezondheidszorg

en jeugdhulp bij elkaar worden gebracht en er overzicht is over de problematiek en de meest passende oplossing.

D66 pleit ook voor **heldere informatie** voor de aanvraag van jeugdhulp. Een onafhankelijke cliëntondersteuner draagt hieraan bij. Ouders van zorgintensieve kinderen moeten weten waar ze terecht kunnen en snel geholpen worden. De gemeente moet **goed bereikbaar** zijn. Burgers moeten niet van het kastje naar de muur worden gestuurd of te maken krijgen met lange wachttijden.

Samenwerken voor betere zorg en onderwijs

Wetgeving maakt samenwerking tussen onderwijs, opvang en zorg soms lastig. In onze gemeente wordt goed met scholen samengewerkt. We zorgen dat professionals elkaar vinden en kunnen samenwerken in het belang van het kind. Samenwerking zorgt ervoor dat kinderen sneller de **juiste hulp** krijgen en dat de zorg ontlast wordt. D66 wil dat **elk kind** mee kan doen, ongeacht de situatie thuis.

We pleiten voor **duidelijke afspraken** tussen scholen, kinderopvang, zorgorganisaties en de gemeente. Door samen te werken aan gedeelde visies en plannen, zorgen we dat kinderen en jongeren in Pijnacker-Nootdorp veilig, gezond en kansrijk kunnen opgroeien.

Gezondheid, sport en welzijn

Een gezonde samenleving begint bij mensen die mee kunnen doen. D66 Pijnacker-Nootdorp wil dat iedereen gezond, veilig en met plezier kan leven in onze gemeente. Dat vraagt om goede zorg, ruimte om te bewegen, en een omgeving waarin mensen elkaar kunnen ontmoeten en ondersteunen. We zetten in op preventie, samenwerking en maatwerk. Want gezondheid is meer dan niet ziek zijn: het gaat om welzijn, verbinding en kansen voor iedereen.

Gezonde keuzes beginnen bij de omgeving

D66 wil dat iedereen gezond kan leven. Dat begint met een omgeving waarin **gezonde keuzes** makkelijk zijn. Denk aan voldoende groen, veilige speelplekken, goede voeding, maatschappelijke voorzieningen en sportmogelijkheden dichtbij huis.

Preventie lost helaas niet alles op. We steunen het beleid van **positieve gezondheid**, waarbij de gemeente kijkt naar wat mensen wél kunnen. Ook wie zorg nodig heeft, moet mee kunnen blijven doen. Zorg moet toegankelijk blijven, ook voor mensen met een klein inkomen.

Schone lucht

D66 Pijnacker-Nootdorp wil dat iedereen vrij en gezond kan ademen in de openbare ruimte. Daarom stimuleren we **rookvrije terrassen, sportvelden en speeltuinen**. Zeker op plekken waar veel kinderen en gezinnen komen is schone gezonde lucht essentieel. De gemeente kan (horeca)ondernemers hierbij ondersteunen met voorlichtingscampagnes, promotiemateriaal en erkenning voor rookvrije initiatieven, zodat we samen werken aan een **gezondere leefomgeving** voor iedereen. Fijnstof als gevolg van houtstook wordt door middel van voorlichting verder verminderd.

Sport als motor voor gezondheid en verbinding

Sport is belangrijk voor gezondheid én samenleving. D66 wil dat iedereen die dat wil kan sporten, ongeacht leeftijd, inkomen of beperking. Sport verbindt mensen en zorgt voor plezier, ontspanning en ontmoeting. Daarom staan wij achter het Jeugdfonds Sport en Cultuur. D66 vindt het lokaal **Sportakkoord** belangrijk waarin sportverenigingen, scholen en maatschappelijke organisaties samenwerken. De **sportraad en het sportplatform** zijn daarbij belangrijke partners. D66 vindt dat sport een investering is in gezondheid en prettig samenleven.

Nieuwe sportvoorzieningen

We willen dat **sportvoorzieningen** goed blijven en dat er ruimte blijft voor buitensport, zoals outdoor gyms, watertappunten en basketbalvelden. Ook in de openbare ruimte moet bewegen worden gestimuleerd, bijvoorbeeld bij de Dobbepas en in Emerald.

Iedereen moet zich **welkom en veilig voelen** bij het sporten. D66 zet zich in voor een sportomgeving waarin **respect, gelijkwaardigheid** en ruimte voor ieders identiteit centraal staan — ook voor LHBTIQA+ personen.

Een vaste huisarts voor iedereen

Bij het bouwen van nieuwe wijken moet ruimte zijn voor zorg. D66 wil dat iedereen een **huisarts** in de buurt heeft. We helpen huisartsen waar mogelijk om geschikte praktijkruimtes op te zetten, liefst samen met andere zorgverleners zoals fysiotherapie en wijkverpleging.

Welzijn: zorgen voor elkaar in de buurt

D66 vindt het belangrijk dat inwoners naar elkaar omkijken en dat iedereen volledig zichzelf kan zijn. Wij willen ons blijven inzetten op een goed netwerk van **ontmoetingsplekken** vlakbij huis en een sterke wijkorganisatie zodat buurtbewoners elkaar **laagdrempelig** kunnen steunen. De **Stichting Welzijn & Ondersteuning Pijnacker-Nootdorp** (SWOP) speelt hierbij een belangrijke rol.

Ouderenzorg: maatwerk en waardigheid

Ouderen verdienen zorg die past bij hun persoonlijke situatie. De gemeente moet daarom **maatwerk** bieden via de **Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)**. Denk aan hulp in het huishouden, een rolstoel of woningaanpassing, maar ook aan zinvolle dagbesteding.

Het **Persoonsgebonden Budget (PGB)** is daarbij een belangrijk middel. D66 wil dat mensen **goede ondersteuning** krijgen bij het aanvragen van WMO-voorzieningen. Een onafhankelijk cliëntondersteuner helpt hierbij.

Zorg en wonen: betaalbaar en passend voor iedereen

D66 is voorstander van een **inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage** in de WMO. Hulp en ondersteuning moet bereikbaar en betaalbaar blijven voor iedereen en zeker voor inwoners met een kleine beurs.

Wonen en zorg moeten nog beter gecombineerd worden. D66 wil een dementievriendelijke buurt en ruimte voor **woonzorgvormen en pre-mantelzorgwoningen** in onze gemeente. Dat helpt ouderen én maakt woningen vrij voor gezinnen, jongeren en starters.

Stop geweld: integraal en mensgericht beleid

Huiselijk geweld is een ernstig probleem dat diepe sporen achterlaat. D66 wil dat de gemeente hier actief tegen optreedt en slachtoffers snel en goed helpt. We steunen de oproep **"Stop femicide"**, maar willen de focus verbreden naar een **integrale aanpak** van huiselijk geweld. D66 wil dat de gemeente het manifest **'Aanpak Huiselijk Geweld Haaglanden'** uitvoert en meewerkt aan de uitvoering van de toekomstige regiovisie.

Samen tegen huiselijk geweld

Informatie over hulp moet makkelijk te vinden zijn en ondersteuning moet snel beschikbaar zijn. Professionals in zorg, onderwijs en wijkteams moeten elkaar goed weten te vinden en samenwerken waar nodig.

D66 vindt het belangrijk om te luisteren naar de ervaringen van slachtoffers. Hun stem telt mee bij het maken van beleid. Zo zorgen we samen voor een veilige en zorgzame gemeente.

Wonen

Wonen is een basisrecht. Helaas is het niet voor iedereen vanzelfsprekend om in onze gemeente een betaalbaar en passend huis te vinden. We zetten ons in voor meer woningen, slimme oplossingen en een woonomgeving die prettig, groen en veilig is. Daarbij kijken we niet alleen naar stenen, maar vooral naar mensen. We bouwen voor jongeren en starters, gezinnen, ouderen en mensen met een zwakke positie. En we zorgen dat wonen samen gaat met goede voorzieningen, duurzaamheid, bereikbaarheid en leefbaarheid. Zo maken we van onze gemeente een plek waar iedereen zich thuis kan voelen.

Wonen voor iedereen

D66 wil dat mensen in Pijnacker-Nootdorp een **passende woning** kunnen vinden. Er is een groot tekort aan betaalbare huizen. Dit raakt starters, gezinnen, ouderen en mensen met een zwakke positie op de woningmarkt. De afgelopen jaren is er veel gebouwd, vooral in Pijnacker, zoals Wijck bij het metrostation Pijnacker Zuid en bij Kiem en Ackerswoude. Behalve dat er veel eengezinswoningen zijn bijgekomen, is ook het aantal appartementen toegenomen, zoals bij het project Casa Vita. Toch blijft de vraag groter dan het aanbod. Daarom wil D66 doorbouwen, met extra aandacht voor mensen die nu moeilijk een woning kunnen vinden. We kiezen liever voor **bouwen in de hoogte** dan voor het opofferen van natuur.

Slim en snel bouwen

D66 wil dat de gemeente vaart maakt met nieuwe woningbouwprojecten. We kijken naar ontwikkelgebieden zoals Oranjepark, Dwarskade, De Balijade, Overgauw en de Rijskade. Bij elk project wegen we zorgvuldig de belangen van omwonenden én woningzoekenden. We bouwen voor verschillende doelgroepen: jongeren en starters, senioren, gezinnen en mensen met een laag inkomen. **Doorstroming** is belangrijk. Als ouderen verhuizen naar een passende woning, komt hun oude woning vrij voor een gezin. D66 wil dat de gemeente dit actief stimuleert, bijvoorbeeld met een doorstroommakelaar.

Meer kansen voor jongeren en starters

Voor jongeren en starters is het moeilijk om een woning te vinden. D66 wil meer betaalbare woningen bouwen voor **eenpersoonshuishoudens**, zoals studio's en kleine appartementen. Ook **tweepersoonshuishoudens** hebben behoefte aan **betaalbare woningen in de middenhuur of koopsector**. Voor mensen met een laag inkomen zijn **sociale huurwoningen** belangrijk. D66 wil dat de gemeente haar verantwoordelijkheid neemt bij het huisvesten van statushouders en andere kwetsbare groepen. Zo zorgen we voor een eerlijke verdeling van woonruimte.

Ouderen helpen doorstromen

Veel ouderen wonen in eengezinswoningen die eigenlijk te groot zijn. D66 wil meer **passende woningen voor senioren**, zoals appartementen en hofjeswoningen. Voor ouderen met een bescheiden pensioen zijn sociale huurwoningen belangrijk. Voor ouderen met een koopwoning is het belangrijk dat er aantrekkelijke alternatieven zijn in verschillende prijsklassen. Door woningen te bouwen die aansluiten bij hun wensen, stimuleren we doorstroming en maken we ruimte voor andere doelgroepen. Ook willen we woonvormen combineren met zorg. Met **pre-mantelzorgwoningen** kunnen ouderen, bijvoorbeeld met dementie of de ziekte van Parkinson, langer zelfstandig blijven wonen, met zorg dichtbij.

Creatief met woonruimte

D66 wil dat de gemeente ruimte biedt aan nieuwe woonvormen. Denk aan **'friends'-woningen**, waarbij vrienden samen een woning huren. Het moet ook makkelijker worden om eengezinswoningen te **splitsen** in meerdere appartementen. Het toevoegen van een **extra verdieping aan bestaande wooncomplexen** is een slimme manier om meer woningen te creëren zonder extra grondgebruik. Voor wie een kamer over heeft, moet het makkelijker worden om deze te verhuren. Een eenvoudige landelijke **hospitaregeling** is van belang, maar ook lokaal kunnen we dit stimuleren.

Wonen met voorzieningen

Een goede woonomgeving bestaat uit meer dan alleen huizen. D66 wil dat er bij nieuwbouwprojecten ook voorzieningen zoals huisartsen, scholen, kinderopvang en ontmoetingsplekken worden gebouwd. Bij de start van elk project moet duidelijk zijn hoeveel **groen** er komt, hoeveel **waterberging** nodig is en hoe de wijk duurzaam wordt **verwarmd**. Ook moet er een **mobiliteitsplan** komen, met aandacht voor wegen, fietspaden, parkeerplaatsen en openbaar vervoer. Nieuwe wegen komen er alleen als dit bewezen nodig is. D66 vindt het belangrijk dat de plannen helder worden gecommuniceerd met omwonenden en toekomstige bewoners. Zo zorgen we voor draagvlak en bouwen we samen aan buurten waar mensen zich thuis voelen.

Duurzaam en bereikbaar

D66 wil dat nieuwe woningen duurzaam worden gebouwd. Dat betekent **goede isolatie, energiezuinige (gasloze) installaties en groene en klimaatadaptieve buitenruimte**. Ook willen we dat nieuwe wijken goed bereikbaar zijn met de fiets en het openbaar vervoer. Bij het bepalen van **parkeernormen** maken we onderscheid tussen locaties dichtbij metrohaltes en andere gebieden. D66 zet in op **duurzame mobiliteit**: minder auto's, meer fietsen en goede verbindingen met het openbaar vervoer. Zo houden we onze woonwijken leefbaar en toekomstbestendig. Ook willen we dat de gemeente meedenkt over het combineren van wonen en werken, bijvoorbeeld voor zzp'ers in nieuwe wijken.

Bouwen in balans met natuur

D66 kiest voor bouwen met **respect** voor de **natuur**. We zetten in op meer **biobased bouwen**, zoals bouwen met hout en gerecyclede materialen. In de onderhandelingen met de provincie zetten we in op het **efficiënter benutten** van glastuinbouwgebieden. De ruimte die daarbij vrijkomt, willen we inzetten voor wonen en groen. D66 wil dat het **dorpse karakter** van onze kernen behouden blijft, ook als we hoger gaan bouwen. Vooral bij OV-knooppunten is het logisch om de hoogte in te gaan. We willen veelzijdig blijven bouwen, met ruimte voor verschillende woonvormen.

De stem van woningzoekenden telt

We willen **leegstand tegengaan**, bijvoorbeeld met een leegstandverordening en opkoopbescherming. D66 wil onderzoek doen naar een raad voor woningzoekenden, zodat hun stem beter wordt gehoord bij het maken van woonbeleid.

Klimaat en energie

Een goed klimaatbeleid zorgt voor een gezonde toekomst én houdt het betaalbaar voor iedereen. D66 Pijnacker-Nootdorp wil dat onze gemeente klaar is voor de toekomst. We zetten in op energie besparen, duurzaam opwekken en meer groen in de buurt. Een groene omgeving helpt tegen hitte en maakt buurten prettiger. Door samen te werken met inwoners en bedrijven maken we de overstap naar een schone, energieneutrale gemeente. We zorgen dat iedereen mee kan doen en dat de energietransitie eerlijk verloopt. Zo maken we onze gemeente leefbaar, duurzaam en sterk.

Energie besparen en opwekken

D66 wil dat iedereen kan meedoen aan de **energietransitie**. We zetten in op **energiebesparende maatregelen, duurzame opwekking en slimme opslag**. Denk aan zonnepanelen op daken en isolatie van woningen. Ook willen we duurzame energie opwekken op parkeerplaatsen en fietsenstallingen. Lokale initiatieven zoals energiecoöperaties voor aardwarmte en zonne-energie krijgen onze steun. De gemeente speelt hierin een actieve rol en zorgt dat bewoners profiteren van de opbrengsten van lokale opwek van duurzame energie. Zo maken we duurzame energie bereikbaar voor iedereen.

Samen verduurzamen

De gemeente heeft een belangrijke rol bij het verduurzamen van gebouwen en wijken. D66 wil dat inwoners actief kunnen **meedenken en meedoen**. Dat kan via wijkplannen, keukentafelgesprekken en procesbegeleiders. We willen dat de gemeente wijkinitiatieven ondersteunt, zoals **buurtbatterijen** en gezamenlijke **warmtenetten**. Ook moet de gemeente zorgen dat verduurzaming **betaalbaar** blijft voor iedereen. D66 maakt zich er hard voor dat kabelgoten voor het opladen van elektrische auto's vanaf 2026 laagdrempelig kunnen worden aangevraagd.

Een eerlijke energietransitie

De energietransitie raakt iedereen. D66 wil dat deze overgang **haalbaar en betaalbaar** is. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat we in 2030 de helft minder CO₂ uitstoten dan in 1990, en in 2050 zelfs 95% minder. Dat betekent stoppen met fossiele brandstoffen (zoals aardgas) en overstappen op duurzame energie zoals zon, wind en aardwarmte (geothermie). D66 wil dat de gemeente **goede voorlichting** geeft over wat dit betekent voor inwoners. Iedereen moet weten wat de plannen zijn en wat de gevolgen kunnen zijn.

Keuzevrijheid voor bewoners

D66 wil geen monopolie voor warmtebedrijven in onze gemeente. Voordat een wijk van het aardgas afgaat, moeten bewoners hun voorkeur aangeven. Zij kunnen overstappen op een gemeenschappelijk **warmtenet** of zelf zorgen voor een **duurzaam alternatief**. De gemeenteraad bepaalt vervolgens wanneer dit gebeurt. Zo houden we de **energietransitie eerlijk en transparant**.

Groene veilige leefomgeving en dierenwelzijn

Een groene en veilige omgeving is belangrijk voor het welzijn van iedereen. D66 Pijnacker-Nootdorp wil buurten waar natuur, duurzaamheid en ontmoeting samenkomen. We zorgen voor ruimte om te bewegen, rust te vinden en elkaar te ontmoeten. Daarbij letten we op verkeersveiligheid, een gezonde leefomgeving en dierenwelzijn. Zo maken we van elke straat, stoep en speelplek een fijne plek om te wonen.

Groen dichtbij huis

D66 wil dat iedereen toegang heeft tot groen in de buurt. We zijn voorstander van de 3-30-300 regel: vanuit elk huis moet je minimaal drie bomen kunnen zien, 30% van de buitenruimte moet in de schaduw zijn en er moet altijd binnen 300 meter een park, fiets- of wandelroute zijn. We willen inwoners helpen bij het vergroenen van hun tuin of dak. We willen verstening tegengaan en meer bomen planten. Ook delen we, in navolging van Lansingerland, gratis bomen uit via de actie 'Bomen voor Pijnacker-Nootdorp'. Zo maken we onze dorpen groener en gezonder.

Gezonde buitenruimte

Een schone en veilige buitenruimte is belangrijk. D66 wil dat de gemeente actief problemen aanpakt zoals fijnstof in de lucht, blauwalg in zwembad, lichtvervuiling en (zwerf)afval. We kiezen voor **preventie en handhaving**, bijvoorbeeld bij watervervuiling door de glastuinbouw. Ook willen we het **vuurwerkverbod** vanaf eind 2026 handhaven. Groenonderhoud moet worden aangepast aan het klimaat. Zo zorgen we voor een leefomgeving waar mensen zich prettig en veilig voelen.

Een veilige gemeente voor ons allemaal

Iedereen moet zich veilig voelen en zichzelf kunnen zijn. Het maakt niet uit waar je vandaan komt, wat je geloof is, van wie je houdt of hoe je eruitziet. D66 staat pal voor onze zwaar bevochten **liberale verworvenheden**. Helaas voelen niet alle mensen zich veilig, thuis of op straat. **LHBTIQA+ personen** krijgen steeds vaker te maken met agressie en geweld. Voorlichting aanbieden op scholen is van belang voor meer begrip en respect. Ook moeten we volop inzetten op (straat)veiligheid voor vrouwen en meisjes. Bij het **inrichten van straten** moeten zij nadrukkelijk worden betrokken. We houden gezamenlijke **wijkschouwen**, zodat we onveilige plekken kunnen verbeteren. Ook willen we dat jongeren veilig uit kunnen gaan. Samen met hen én de politie en handhaving bepalen we hoe we samen de veiligheid verbeteren: overdag en 's nachts.

Veilig fietsen zonder onnodige beperkingen

D66 wil dat iedereen zich veilig en prettig kan verplaatsen te voet en op de fiets. Daarom pleiten we voor goed onderhoud van stoepen en maatregelen die de drukte en snelheid op fietspaden beter reguleren, zoals een **maximumsnelheid voor scooters en fatbikes**. Fietsers moeten zich vrij kunnen blijven bewegen. D66 is voorstander van **brede fietspaden** die geschikt zijn voor bakfietsen, duofietsen en driewielers. We breiden het aantal **fietsstraten** uit, zoals de Noordeindseweg in Delfgauw. Zo maken we het voor fietsers veiliger én houden we fietsen aantrekkelijk en toegankelijk.

Brede aanpak voor veilig en duurzaam verkeer

Verkeersveiligheid stopt niet bij het fietspad. D66 kiest voor duurzame mobiliteit met veilige infrastructuur voor alle weggebruikers. We investeren in goede fietsroutes, betrouwbaar

openbaar vervoer en **voldoende laadpunten** voor elektrische auto's. We maken ons grote zorgen over verkeersongelukken in onze gemeente, onder andere op de **Zijdeweg**. Waar nodig richten we wegen opnieuw in om de verkeersveiligheid te verhogen. De norm wordt **maximaal 30 km/u**. Dit betekent dat als een straat wordt heringericht, de inrichting moet passen bij een 30 km/u weg, of als woonerf of fietsstraat. Belangrijke ontsluitingswegen behouden de maximumsnelheid van 50 kilometer per uur. Het tijdig maaien van bermen levert ook een bijdrage aan de verkeersveiligheid.

Handhaving op maximumsnelheid verdient meer prioriteit, zeker op **hardrijdershotspots** zoals de Delftsestraatweg en Hofweg. In overleg met politie voeren we de acties op om opgevoerde fatbikes en scooters weg te krijgen van de openbare weg. We willen dat trottoirs en wandelroutes ook goed begaanbaar zijn voor mensen met een beperking, zonder obstakels zoals overhangend groen, scheefliggende tegels of verkeerd geplaatste palen.

Meer metro's

De E-lijn is een enorme aanwinst voor onze gemeente. Binnen een mum van tijd zijn we in de centra van Den Haag en Rotterdam. Het is al erg druk en met de benodigde woningbouw neemt de populariteit van de metro nog veel verder toe. Het besluit om vanaf 2030 **iedere vijf minuten** langere metro's te laten rijden is van groot belang voor onze gemeente. Wat D66 betreft wordt dit zo mogelijk **vervroegd**.

Recreatie voor elk wat wils

D66 wil dat iedereen dichtbij huis kan ontspannen en genieten van de natuur. Daarom investeren we in het versterken van fiets- en wandelroutes tussen wijken en het groene buitengebied. We zorgen voor voldoende parkeerplekken bij recreatiegebieden, zodat ook mensen die minder goed ter been zijn kunnen meegenieten.

Groengebieden zoals de **Groenzoom**, **Buytenhout** en het **weidevogelgebied Oude Leede** blijven beschermd groen. In de Groenzoom willen we in overleg met de gemeente Lansingerland de voorzieningen uitbreiden, zoals trimbanen, speelplekken, hondenvoorzieningen en buitenfitness.

Toegankelijke toiletten

D66 vindt dat iedereen in de openbare ruimte naar het toilet moet kunnen. Daarom willen wij dat de gemeente zich inzet voor zoveel mogelijk toegankelijke toiletten in de gemeente en dat meer locaties zich aanmelden bij de **Hogenood App**.

Gezond bewegen en ontmoeten

Een gezonde leefomgeving is ook een plek voor beweging en ontmoeting. Voor jongeren zijn ontmoetingsplekken zoals skateparken in Klapwijk en Delfgauw en de pumptrack in Nootdorp belangrijk. D66 wil dit soort voorzieningen voor jongeren uitbreiden. Voor

ouderen hechten wij aan voorzieningen zoals de Kwiekroute in Delfgauw. Recreatie draagt bij aan welzijn, gezondheid en sociale verbinding. Daarom blijft D66 hierin investeren.

Afval als grondstof

D66 ziet ruimte voor **verbetering** bij de **afvalverwerking** in onze gemeente. Het afval wordt vaak niet goed gescheiden en kan dan niet worden hergebruikt. Dat is zonde van het milieu én kost veel geld. De maatregelen van de afgelopen jaren hebben onvoldoende gewerkt. Wij zijn voorstander om bij eengezinswoningen de ondergrondse GFE en PMD containers te vervangen voor minicontainers, indien het gewenste afvalscheidingspercentage niet wordt gehaald. Dat zorgt voor veel **minder vervuiling** van het GFE en PMD afval, dat meer **hergebruik** mogelijk maakt. We laten bewoners betalen voor de kilo's restafval en houden zo de kosten in toom. Bewoners die zorgen voor minder afval en het **goed scheiden** worden zo **beloond** én we zorgen voor een beter milieu. Tegelijkertijd blijft D66 openstaan voor nieuwe of efficiëntere methoden van afvalverwerking. We werken samen met bewoners uit de verschillende kernen, om hen nog beter te **informer**en en te **stimuleren** het afval goed te scheiden.

Dierenwelzijn telt

D66 vindt dat dieren voldoende **ruimte** moeten hebben. Daarom is het belangrijk dat er voldoende **hondenuitlaatveldjes** zijn. Misstanden bij dieren moeten worden voorkomen en aangepakt. Voorlichting over dierenwelzijn via scholen en natuurspaviljoens is belangrijk. D66 is mede vanwege dierenwelzijn een groot voorstander van het **vuurwerkverbod**. Een groot ergernis voor inwoners is poep op de stoepen en grasveldjes. We willen dat honden- en paardenpoep wordt opgeruimd en dat de aanlijnplicht van honden beter wordt gehandhaafd, vooral in het broedseizoen.

Cultuur & economie

In onze gemeente willen we dat mensen prettig kunnen wonen, werken en ontspannen. Kunst en cultuur brengen mensen samen en maken onze omgeving aantrekkelijk. Lokale ondernemers zorgen voor banen en levendige dorpen. D66 verbindt economie en cultuur met maatschappelijke voorzieningen. Zo ontstaan dorpscentra waar mensen elkaar ontmoeten, zich thuis voelen en graag verblijven. We kiezen voor een toekomst waarin iedereen mee kan doen en zich kan ontwikkelen.

Cultuur verbindt mensen en maakt onze dorpen levendig

Cultuur is belangrijk voor de samenleving. Samen zingen, schilderen of naar een voorstelling gaan zorgt voor **verbinding** tussen mensen. D66 wil dat iedereen mee kan doen aan culturele activiteiten. Daarom steunen we verenigingen, culturele instellingen en creatieve initiatieven. We werken samen met scholen en andere organisaties en luisteren naar de inbreng van het Cultuurplatform. We vinden het belangrijk dat culturele gebouwen in onze gemeente toegankelijk zijn voor iedereen.

Onderscheidend cultureel aanbod

Culturele evenementen zoals De Verbeelding, en plekken zoals Cultura in Nootdorp en het nieuwe **Sociaal Cultureel Centrum** in Pijnacker, maken onze dorpen aantrekkelijk. D66 wil dat onze gemeente een eigen cultureel aanbod heeft, dat zich onderscheidt van de grote steden in de buurt.

Een aantrekkelijk centrum voor iedereen

D66 wil dat het centrum van Pijnacker, Nootdorp en Delfgauw levendige en uitnodigende plekken zijn waar mensen graag verblijven. **Gezellige terrassen, aantrekkelijke winkelstraten** en een **prettige openbare ruimte** dragen bij aan de leefbaarheid en het **lokale ondernemerschap**. Wij willen dat de gemeente zich actief inzet op het verbeteren van de uitstraling van het centrum. Daarbij hoort ook het aanpakken van vervallen panden die afbreuk doen aan het straatbeeld. Een voorbeeld hiervan is de **'paotheek'** bij het metrostation Pijnacker Centrum.

Een sterke lokale economie met ruimte voor ondernemers

Ondernemers zijn belangrijk voor onze gemeente. Ze zorgen voor werk, levendigheid en nieuwe ideeën. D66 wil dat ondernemers de ruimte krijgen om te starten, te groeien en zich aan te passen aan veranderingen. We maken **regels eenvoudiger** of schaffen ze zelf af, en zorgen dat zzp'ers en kleine bedrijven goed worden ondersteund.

We faciliteren waar mogelijk bedrijven die iets goeds doen voor de samenleving. Denk aan **sociale ondernemingen** zoals zorgboerderijen, kwekerijen, werkplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, en bedrijven die werken aan duurzaamheid en hergebruik. D66 wil dat de gemeente samenwerkt met ondernemers, scholen en andere organisaties om de lokale economie te versterken.

Onze bedrijventerreinen moeten veilig, schoon en goed bereikbaar zijn. Het **Ondernemersfonds** kan hierbij helpen. D66 vindt het belangrijk dat de gemeente dit fonds blijft steunen zolang het goed blijft functioneren en voldoende draagvlak heeft onder de ondernemers.

Voedsel en landbouw in balans met natuur

D66 wil dat land- en tuinbouw en natuur goed samengaan in Pijnacker-Nootdorp. We werken graag samen met boeren en tuinders die duurzaam werken. Dat betekent: minder gebruik van kunstmest en bestrijdingsmiddelen, meer aandacht voor **gezonde bodems** en **dierenwelzijn**. Boeren die zorgen voor natuur en landschap verdienen onze steun. We willen ruimte geven aan nieuwe ideeën, zoals **voedselbossen**, **plukweides** en **klompenpaden**. De gemeente helpt mee door regels duidelijk te maken, samen te werken (bijvoorbeeld bij natuurbeheer) en lokale verkoop van producten te stimuleren. Zo zorgen we voor gezond en eerlijk voedsel, dichtbij huis.

Glastuinbouw vernieuwen voor mens en milieu

Glastuinbouw is een belangrijke sector in onze gemeente. D66 is trots op de innovatieve bedrijven uit onze gemeente in deze sector. Ze zijn goed voor de economie én voor de energietransitie. De sector verandert voortdurend met **duurzame technieken** en slimme oplossingen. D66 wil verouderde kassen vervangen door moderne bedrijven, woningen en groen. We vragen ondernemers om hun verantwoordelijkheid te nemen voor goede huisvesting van arbeidsmigranten, schoon water en **minder lichtvervuiling**. Tegelijkertijd willen we dat glastuinbouw **schoner** en **zuiniger** wordt, met minder vervuiling en slim gebruik van energie en water.

Werk, inkomen, vrijwilligers en mantelzorgers

In Pijnacker-Nootdorp willen we dat iedereen mee kan doen. Of je nu werkt, voor een ander zorgt, vrijwilligerswerk doet of hulp nodig hebt: jouw bijdrage telt. D66 staat voor een samenleving waarin mensen elkaar helpen en de gemeente klaarstaat met passende ondersteuning. We zorgen dat voorzieningen bereikbaar zijn, ook voor mensen met een kleine beurs. Samen maken we onze dorpen sociaal, sterk en betrokken.

Iedereen verdient een plek in onze samenleving

D66 vindt dat iedereen mee moet kunnen doen op een manier die bij hem of haar past. Dat kan via werk, vrijwilligerswerk, mantelzorg of een andere vorm van dagbesteding. Ook mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt verdienen een eerlijke kans. Denk aan mensen met een beperking of mensen in de bijstand. De gemeente moet hen helpen om weer mee te kunnen doen. Soms is eerst hulp nodig bij schulden of gezondheid. D66 vindt dat de gemeente zelf ook werkplekken moet aanbieden voor mensen die extra ondersteuning nodig hebben.

Jongeren verdienen een eerlijke kans

Ook in onze gemeente zijn er jongeren die niet werken en niet naar school gaan. D66 wil voorkomen dat zij langs de zijlijn blijven staan. We willen dat de gemeente **actief** met deze **jongeren in gesprek** gaat. Samen zoeken we naar een passende oplossing: een **opleiding**, een **baan** of een combinatie daarvan. De gemeente werkt hierbij samen met lokale ondernemers en opleidingsinstellingen. Zo zorgen we dat jongeren weer **perspectief** krijgen en mee kunnen doen.

Ondersteuning bij een laag inkomen

Pijnacker-Nootdorp is een welvarende gemeente, maar ook hier leven mensen in armoede. D66 vindt het belangrijk dat iedereen mee kan doen, ook als je weinig geld hebt. Daarom helpen we mensen met een laag inkomen om deel te nemen aan sport en cultuur, bijvoorbeeld door middel van het **Jeugdfonds Sport en Cultuur** en het **Volwassenenfonds**. Ook wijzen we inwoners op **Stichting Leergeld**, die helpt met schoolspullen. D66 wil dat deze regelingen beter bekend worden, zodat meer mensen er gebruik van kunnen maken.

Hulp bij schulden moet makkelijk te vinden zijn

Schulden en geldzorgen kunnen veel stress veroorzaken. D66 wil dat de gemeente mensen met schulden goed helpt en steunt het huidige schuldhulpverleningsbeleid. De hulp moet makkelijk te vinden zijn en gericht zijn op het verminderen van stress. We steunen het werk van **SchuldHulpMaatje**, dat gratis en betrouwbare hulp biedt, net als de inspanningen van **Humanitas** en **SWOP**.

Vrijwilligers maken onze dorpen sterker

D66 is trots op de vele inwoners in Pijnacker-Nootdorp die vrijwilligerswerk doen. Vrijwilligers zijn broodnodig. Vrijwilligerswerk is belangrijk voor de **saamhorigheid** en leefbaarheid in onze dorpen. D66 wil dat de gemeente vrijwilligersorganisaties blijft ondersteunen door samen te werken en te helpen obstakels weg te nemen.

Mantelzorgers verdienen rust en waardering

Mantelzorgers zijn **onmisbaar**. Zij zorgen voor familie of vrienden die hulp nodig hebben. Dat is enorm waardevol, maar ook zwaar. Dit kan leiden tot overbelasting. D66 wil dat de gemeente mantelzorgers goed ondersteunt met **één herkenbaar steunpunt en**

samenwerking met bijvoorbeeld de casemanager dementie. Hierbij hebben we bijzondere aandacht voor jonge mantelzorgers. Daarnaast zetten we in op **respijtzorg**: passende ondersteuning en logeermogelijkheden, zodat de mantelzorger even rust krijgt. Zo zorgen we dat mantelzorgers het volhouden en zich gesteund voelen.

Goed bestuur en financiën

Goed bestuur is de basis van een betrouwbare overheid. D66 wil dat de gemeente Pijnacker-Nootdorp eerlijk, open en betrokken is. Inwoners moeten kunnen rekenen op duidelijke regels, snelle hulp en bestuurders die luisteren. We zorgen dat de gemeente goed bereikbaar is -online, telefonisch en fysiek- en dat inwoners mee kunnen denken over beleid. Ook bewaken we de gemeentelijke financiën zorgvuldig. Zo bouwen we aan een sterke en sociale gemeente.

Een gemeente die luistert en helpt

D66 wil dat de gemeente *naast* haar inwoners staat. Als er onverhoopt iets misgaat bij een aanvraag of belastingaangifte, moet dat **snel en vriendelijk** worden opgelost. De gemeente moet kijken naar de oorzaak van het probleem en samen met de betreffende bewoner zoeken naar een oplossing. We willen dat de gemeente een **lerende organisatie** is, die haar processen steeds verbetert. Daarbij gebruiken we ook data en feedback van inwoners en ondernemers. Zo zorgen we voor een overheid die werkt voor iedereen.

Samenwerken met inwoners aan beter beleid

D66 vindt het belangrijk dat inwoners mee kunnen **denken** én mee kunnen **doen**. We willen dat de gemeente ruimte biedt aan **burgerinitiatieven** die bijdragen aan de leefbaarheid en economie. We steunen actieve wijkverenigingen en nieuwe vormen van samenwerking.

Besparen door samen te werken

We willen nauwer samenwerken op ambtelijk niveau met onze buurgemeente Lansingerland. Door **samen te werken** kunnen we in deze krappe arbeidsmarkt gemakkelijker personeel werven. Ook kunnen we op **kosten besparen** door efficiënter te werken.

Open en duidelijke communicatie

Beleidsplannen moeten in een vroeg stadium worden besproken met de mensen die het aangaat. D66 wil dat de gemeente **helder** communiceert, in **gewone taal**. Brieven en besluiten moeten begrijpelijk zijn. Ook digitaal moet de gemeente goed bereikbaar zijn. D66 wil dat inwoners hun zaken kunnen regelen via een online portaal, bij voorkeur via MijnOverheid. We pleiten voor een wethouder die zich richt op **digitalisering en transparantie**. Zo zorgen we dat de digitale dienstverlening van de gemeente toegankelijk en betrouwbaar is.

Uitnodiging om jongeren te betrekken

Iedere jongere van 14 jaar ontvangt een brief van de burgemeester over vrijwilligerswerk, sport- en cultuurfonds en informatie over zelfredzaamheid. Hierdoor geven we iedereen een kans om mee te doen, ook als de ondersteuning thuis minder is. Daarnaast ontvangt iedere 17-jarige een brief over hoe je als volwassenen mee kan doen in de gemeente en welke voorzieningen er geboden worden als het even niet zo goed gaat.

Transparantie en veiligheid voor bestuurders

D66 vindt **transparantie** van groot belang. De gemeente moet duidelijk zijn over de belangen en nevenfuncties van bestuurders. Ook moeten besluiten **openbaar** zijn en goed worden uitgelegd. Bestuurlijke informatie, zoals adviezen en agenda's, moet actief openbaar worden gemaakt. Zo zorgen we voor **vertrouwen** in het bestuur.

Tegelijkertijd moet het bestuur **veilig** kunnen werken. D66 veroordeelt intimidatie en bedreiging van bestuurders, raadsleden of ambtenaren. We staan voor een veilige werkomgeving en treden hier krachtig tegen op.

Verantwoord omgaan met geld

De gemeente mag niet structureel meer geld uitgeven dan er binnenkomt. D66 bewaakt scherp dat inkomsten en uitgaven in **balans** zijn. Als er financiële tekorten dreigen, kijken we eerst waar de gemeente zelf kan besparen. Pas daarna denken we aan belastingmaatregelen zoals het verhogen van de OZB-belasting naar het landelijk gemiddelde. Bij het nemen van zulke beslissingen houden wij rekening met onze meest kwetsbare inwoners. We wegen elke maatregel zorgvuldig af: wat levert het op, en wat is de maatschappelijke impact? Zo zorgen we voor een **gezonde financiële basis** én een **sociaal rechtvaardige** gemeente.

Colofon

Hoe dit programma is gemaakt

Voor dit verkiezingsprogramma hebben we eerst twee rondetafelgesprekken georganiseerd: één in Pijnacker en één in Nootdorp. Alle inwoners van onze gemeente waren hiervoor uitgenodigd. Daarna heeft een commissie van D66-leden – met fractieleden en andere betrokken leden – de ideeën uitgewerkt in hoofdstukken. We vroegen vervolgens om feedback van onze wethouder, de lijsttrekker en anderen binnen en buiten de partij. Tot slot konden alle leden nog wijzigingen voorstellen tijdens de algemene ledenvergadering. Zo is dit programma stap voor stap samen tot stand gekomen.

Foto's

Edwin Mulder

